

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Akik Pest-Budából Budapestet csináltak*

Forrás:

Ömnke

Bp

1923. 11. 17.

Osztályozás

Tárgy

9.439

Hely

Idő

"1873/1923"

Személy

Akik Pest-Budából Budapestet csináltak

A főváros ötven éves jubileumáról azok emlékeznek meg az alábbiakban, akik számára talán a legfájdalmasabb ez a jubileum. Akik munkájuk javát áldozták a város érdekében és most, az epigónok aranylakodalmi vigassága közepette sivár és gyászos romokat látnak csupán maguk körül. A régi közgyűlés vezérének és a régi magistratus katonájának emlékező szava biztatás legyen, a sivár jelenből a múlt hagyományain felépülő jövőre.

Vázsonyi Vilmos

ezeket mondotta előttünk a főváros jubiléuma alkalmából:

Egykor és most: Szomorú jubileum melynek annyi az ellentéte. Ötven esztendővel ezelőtt Budapestet az ifjú erőtől duzzadó nagy Magyarország alkotta meg. Ez keresett alkotó kedvéhez, remélt jövőjéhez méltó nemzeti központot. Így lett a félig német három vidéki városból egyetlen főváros, mely rohamosan vált magyarrá és az ipar, a kereskedelem, az alkotó gazdasági és szellemi munka gócpontjává. Ma Budapest — a nagy Magyarország emléke, a csonka Magyarország fővárosa.

Ötven esztendővel ezelőtt Budapest a szabadelvűség lelkéből született. Ez a szeretet, az összefogó és összefogó munka szelleme. Ez adott életkedvet és munkakedvet a polgároknak, hogy legyen kedvük és erejük a kibontakozásra, a fejlődésre. A szabadelvűség korszakát fölváltotta a másik, amidőn a szabadelvűség szervezett szabadelvűséggé, demokráciává alakult át és átértette a szociális igazságokat. Így lett Budapest a modern városi politika mintaképe, így előzte meg szociális alkotásokban a Nyugat nagy városait.

Ma Budapest csak gyűlölni tud.

Az alkotó demokrácia korszakát olyan közgyűlés teremtette meg, melyben cenzusos vá-

lasztói jog alapján választottak és virilisták ültek, de amely testület a szellem és erkölcs nyomása alatt mégis demokratikus és szociális haladásra kényszerült.

Ma Budapestet az általános választói jog megszüfolyása alapján összejött közgyűlés kormányozza és ez valósítja meg a gyűlölködésnek, tehát a halálnak programját.

Budapestnek az lesz a jubileuma, ha föltámad az a szellem, melyből született. Nagy Magyarország nemzeti, szabadelvű és demokratikus fővárosa lehet csak az igazi vonzóerő, mely mint hatalmas mágnes vonza ide vissza a letépett részeket.

Vázsonyi Vilmos.

Harrer Ferenc

Budapest ny. polgármestere a következő nyilatkozatot küldötte be kérésünkre:

A főváros egyesítéséhez engem személyi vonatkozások is fűznek. Atyám Óbuda polgármestere volt s mint ilyen az egyesítés munkájában tevékenyen részt vett; magam az egyesítés első évében születtem, még pedig az óbudai városházán. Így alig hogy eszmélni kezdtem, már az új főváros kommunális élete szűrődött be mindenünnen a tudatomba és a főváros felé irányult érdeklődésem java, immár szintén közel félszázados élttem egész folyamán.

És mit is láttam ezalatt?

Sokáig: egy várost, melyet partikuláris érdekű és érzelmű emberek közérdekből forrasztottak eggyé, melyben németajkú polgárok magyarosítottak, melyben patriarkális élethez szokott patriciusok modern közigazgatást teremtettek, melyben a felekezetek egy-

más támogatásában versenyeztek, melyben a hétköznapi élethez láncolt emberek magasfokú kultúrát fejlesztettek, melyben a konzervatív hajlamú városi képviselők szabadságjogokért síkraszállottak, melyben a bürokrata polgármesterek nemzeti követelésekért állásukat ott hagyták, melyben a gazdasági liberalizmus hirdetői községi üzemeket alkottak, melyben a kapitalizmus képviselői széleskörű és intenzív szociálpolitikát folytattak, melyben...

S azután jött más.

Most, hogy visszavonultságomban a jubiláris alkalmából a főváros egyesítésére vonat-

kozó okmányokat lapozgattam, szemem elé került Óbuda városának az egyesítésre vonatkozó felirata az országgyűléshez, melyben, bizonyára az én konzervatív és megfontolt gondolkozású atyám által írott, következő sorok foglaltatnak: „Óbuda város közönsége, habár magát biztossággal tájékozni nem képes az iránt, vajjon a célzott egyesítésből reá előny, vagy hátrány származand-e, méltányolva az e részben nyilvánuló közhangot és neitáni országos érdeket, az egyesülést elyben szívesen fogadja... Egyúttal a következő kívánalmakat terjeszti elő... határozottan idegenkedik a legtöbb adót fizetők előjogainak és a főispánságnak meghonosításától, mint amely intézmények a főváros viszonyaiból fejlődő szabadabb szellem követelményeivel ellenkeznek...” Iródott pedig ez 1871. december 28-án.

Milyen jó lenne már megint itt tartani!